

martini a martini p[ro]na
 ac si sensatis vocibus iubilae
 Quibus gestis martini mis
 sab celebraturus p[re]dit. Le
 p[ro]p[ri]a sup[er]dicto deuota ad est
 ab ore martini p[ar]te am
 pit sac[ra] m[is]teria de sub
 cia ma[ri]ba sumit. T[un]c m[er]i
 inmodu[m] singulare illud sac
 ficu[m] q[uo]d aie[re] san[ct]itatem con
 sueruat opari. eam co[m]p[er]o
 martini salute[m] opat. Nam
 qui lepro et inu[er]s[us] aces
 serat viuifico abo s[an]gnato
 sano et m[un]do reuertit
 xpi gla[ria] in martino laudat
 et in xpo martini pot[er]tia
 p[re]duatur. *Epla domini fil
 cois cognom[en]to boi meliti
 andegauoru[m] et turo[no]ru[m]
 comitis. ad san[ct]u[m] odone[m] collac
 taneu[m] suu[m]. p[ri]mu[m] abbate[m]
 cluniacensiu[m].*

Uenerabili et
 sto patri odoni
 dei gracia du
 macensi abbati
 Fulco bona comes
 andegauoru[m] salute[m] et debi
 tam iuocanda[m] Solent
 quoda[m] fauoris p[ro]udio com
 parae beniuolentia[m]. q[ui] no[n]
 satis p[re]sumit de anni co
 saena. Ego aute[m] pater
 venerabilis vobis scribes
 nequa[m] id in fore necessa
 riu[m] reputari p[re]sumo em
 me vobis conuinitissimu[m]
 compage d[omi]naxat et glu

tino caritatis quauis vesp[er]i
 vestri unior sim dignitate
 meritis autem nimis. No[n]
 em[er]it semper equalia sonat
 iugiter certe in eiusdem
 constructione tabernaculi
 sagittalicia cortinis subtilissi
 mis marchia noe nimis
 belua in homine mansuetu
 erialibus vndis eripit pulch
 ritudine[m] creaturay et formi
 ta exornat et angela et vt
 domesticus abutar exemplo
 puluerulentis pedibus lime
 oculoy positu in sublimi in
 nobis ipsis exhibet nimiste
 ru[m]. Sed quorsu[m] her tam lon
 go repetita p[ro]prio. Nempe
 vt astrua[m] exemplis et confir
 mem rationibus sepe conuini
 disparia et sublimia humi
 lib[us] debere condescendere
 Condescendat q[ui] mee parui
 tati v[er]a sublimitas et p[ro]state
 q[uo]d postulo q[uo]d hoc ipsu[m] p[ro]p[ri]u[m]
 tipu[m] postulae[m] auderem me
 nimit certe no[n] ambigo v[er]a
 sancta paternitas qua[m] dula
 ba colloquis anima[m] mea[m]
 esurentem refice solebatis
 vt de sto mellifluis ore v[er]o
 illu[m] ignis sepi[us] ardore[m] in
 me transfundi et accendi sen
 tire que[m] d[omi]n[us] ihesu[m] misit in
 terra[m] et voluit vehemeter
 accendi. Inter cetera vero
 vite etne colloquia de comu
 ni pat[er]no nost[ro] beatissimo
 videlicet martino freques
 nobis erat et iocunda confa
 bulatio Porro inter alia

michi retulisti reperisse vos
in quibusdam veteribus sedulis
impolito exaratu sermone
qualiter eiusdem beati mar-
tini sacratissimu corporis ob-
barbaroz marso in burgu
dia delatu fuit qualiter qd ex
inde reddita parte ecclesie ad
pam urbem relatu Ego
aucte et vni sa amore et
pie vire tolluacionis accen-
sa desideno rogavi sepius et
nunc iteru rogo qm antique
historie fide seruata suau
vestro diltamine re ipsam
explanetis quo et tam pia
narracione celsificet ecclesia
et filij pat expleat deside-
riu Quod si ego tanti patris
filio non merui nec mea me-
rita ad id quod postulo impe-
trandu suffiaut: certe vt dig-
nitas materie vt cause vni-
litas obtinebit qd postentis
vilitas impetrae non meruit
materiea em martino vilitas
ecclesiaz edificacio est vos
quid martino negabitis qd
edificacionis ecclesie subtra-
heas Eia ergo agite quod et
amicu postulat et martino
pstat et ecclesia edificat
Quod suus in annu p diuicta
gra p lactentis infamie par-
bapacione licet exugere nichil
credo in negarebis que mater
in lactis partiapē accuipis
Que g materm lactis nu-
tritis partiapio matris eccle-
sie nutrita lacte salutifero

vt fiat corpus mei vitam
de matris lacte fouistis ita
anima de lacte ecclesie fo-
ueatis. *Epistola sancti odonis
abbatis predece ecclesie fulco-
nis coluntis respondens.*

Fulconi bono glorio-
sissimo consuli ande-
gauroz frat' odo abbe
clunacensis salis
gracia et benedictione Cu-
m sublimi humilitas in mag-
nis et multis negociis occu-
pato virtutis studiu repe-
rit Vere fateor illiq opus
est qui potest de lapidibus
suscitare filios abrahe Patet
credo cur ista pmissim Ete-
em munda in maligno bta
posita est nec tamen sibi ve-
dicat generosissimu pnapē
fulconem bona a qm parte
no minima vendicat Fulco
bono vt pote comes p potens
negocia tractat secularia sed
hec vt ppendo speactens in
diuinis vero medullata occu-
pat placet equidem in hys
minorari et boni fulconis
bonitate exprimere sed parco
laudibus ne adulari videar
et parco iussis ne nigra ex
istam hoc saltē vnu me
dixisse liceat vax immo fere
nullu reppi que ita virtutis
emulacio seculo surripiat
manapet honestati Sz iam
ad impata respondeo Sic
me gloriosissime comes ne-
minem reperiebas que de

virtute asile
de vno virtute
si tuu collacti
to docent fra
ingema qui si
tertia sublimi
dlogna Sed
pare tua dper
amor claudif
plusq tibi pla
finitas q rebo
puntas Sed e
reom Agmed
tans Verup
delus tenorem
describi postu
q tu ipse: qu
tius videtur
reps in eadem
exat? Si ign
lucet: si quid
nri ee postu:
respondere deb
roga patre tuu
bit tibi: maior
dient tibi De
fatear mepm
ena vtra vres
non differam
mest ignozia
at psumpro: v
dlectio non ho
rebo itaq non
caudito sed ut
ruffim: plusq
loquens inueni
Foz em nra p
fessio pompali

virtute consules et papue
 de vno virtutis martino m
 si tuū collactaneū odone. Pu
 to deerrant francozū p̄clari
 mgema qui sublimem ma
 teria sublimi equiparent
 eloq̄na. Sed vt sentio qd̄
 pace tua dixerim. Pruiato
 amor claudit oculos metis.
 plusq̄ tibi placet amia ruf
 fiantas q̄ ceterozū falerata ve
 bantias. Sed esto. Tibi pa
 ream. Aggrediar quod hor
 taris. Verumptamē quis si
 delius tenorem hystorie qua
 describi postulas scire potat.
 q̄ tu ip̄e: cuius auus mgelge
 rius videlicet ductor et pn
 ceptus in eadem p̄fectione
 exultat. Si igitur excusae
 liceret. si quid tibi negare
 nri ee p̄positi: merito tibi
 respondere debuerā. Inter
 roga patre tuū et annūcia
 bit tibi: maiores tuos et
 dicent tibi. Sed q̄ ut verū
 fatear merp̄m tibi debeo:
 etiā vltra vires tibi parere
 non differam. Etenim si
 mest ignorācia quā argu
 at p̄sumptio: veā tamen
 dilectio non horresat. Pa
 rebo itaq̄ non ut eloquens
 erudito. sed ut amico am
 cussimq̄: plusq̄ uerū q̄ e
 loquens inueniri conabor.
 Neq̄ em̄ nra patitur pro
 fessio. pompata sermoīs

affectaē gloriolas: quibq̄
 studiū est ee potius hūile
 q̄ videri. Verū q̄ nonnullis
 mos ē. scripta aliozū ad vn
 guē eliminare. cū ip̄i lyp̄ien
 tibi oculus. si qua forte edi
 decim̄ uix respectent. rogo
 ut pruiata lectione ḡtentq̄.
 et que pruiati dictaurmus.
 pruiatim ip̄e legas: ne si
 forte in manus alienozū ve
 nero. disterpar ab eis. quos
 non veta s̄ vana delectant.
*Explicit epla. Incipit plogy
 sequētas op̄is.*

Quoniam auis
 libet potentis mu
 neibus uel benefi
 cius p̄uenimur.
 p̄soluende vicis a obnoxij
 tenemur. Expter p̄deces
 sores nri dno turonensi
 martino. qui fuit vir potēs
 sermone et ope. qui et tem
 pore nūtitatis. turon̄ suā
 de manu potētis potenter
 eripuit: obligatiores facti
 sunt. Inde creptiois sue
 p̄petuit̄ memoriale statuētes.
 annū in honore creptois sui
 celebratē. m̄o idq̄ mai
 celebrat̄ celebrat̄. et crep
 tiois sue meōriā recolunt.
 et uota sua libeatozū suo sol
 lep̄m̄ p̄soluūt. Sollep̄m
 tas at̄ ista. non t̄nflacio seu
 ordinatio. non t̄nflacio. non
 exreptio dicitur: s̄ subuen

cio uel triumphus. ab hys
quibus rei geste ueritas melius
innotuit nominat. **P**rota
tis uero superhabundates angus
tias. et urbis obsessis calam
tates. et miseras dicemus:
et excepationis modum et fugam
qua fugere uolunt uolunt
ille qui hastingum fugauit.
mansione etiam quae in auli
siodoro mansit. reuersione
quoque et excepatione qua a
suis. turonensibus uidelicet
honorifice est susceptus.
et in loco ubi nunc adoratur
deo annuente est collocatus.
ordme suo put deus dedit
silo qualicumque persequemur.

**Textus hystorie tunc lacris
burgundia et relacionibus
turoniam corporis beati mar
tin a scto odone abbe ex
ueteri fulgore silo edita
et fulgore comitatus**

Turur quoniam danorum telleg
sibi insufficientis est: moris
est apud illos. ut per singu
la lustrum. multitudo non mi
ma dictante sortis euentu.
a terra sua exulet: et ma
hemis terribis mansione sibi
quoquo modo ad propria non
reuersum vendicat. **P**ro
te igitur dicit sortis in demen
tia. **H**astingsus cum innumera
armatorum manu. a simbus
suis exulans. gallias ingre
ditur: ciuitates obsidet. me
ma subuertit. turre terre

coequat. oppida riuu uicos
fero flama fame de popu
latur. **C**ontigit at ut galles
superioris partibus incensis:
turonum simili ea non ex
minim consumpturus desce
det. **A**mbazio itaque et un
uersis que me ligerim et
harum continebant in fauilla
reductis: turonum obsidet.
Proteris igitur custodias ad
mouet: et ne quis tuto ex
eat. magno studiosos co
namque preuidet. **A**ggres
etiam struit. appa compla
nat: et quod uerbi capien
de comodum eet ordmat.
Aliem infortunij rumor
delatus: obsessis concepit
horrore: horror formidi
nis fomte submisit.
Muros tamen reparant:
et turrim demito pugna
cula refarunt. **H**ostes sa
gittarum gnd me pmissa:
uarios a foris subiungunt
assultu. **F**lam muri arbro
quacunt ariete: et machi
narum ictibus cedentes rui
nam sui minant. **O**bses
si uiribus diffidentes: spe
solacio destituunt. **T**andem
vero diuina inspirante gra
m se reuersi beati martini
corpus pie rapiunt. et ad
locum quo belli uolentior
impetus erat differentes

moctum y vi
rem opponu
bile per ou
aduuet sign
latus. fulgor
astis intulit
etia bellipot
tos hostium
prena conf
mirabilis de
In siquid p
suffragio. et
tab. et confid
et obsessio
puor non m
hinc. **C**am
Fugientes
sequunt: fugie
gladio cadit.
dunt: et par
dio elapsa est:
septum lapide
seni sut dano
toris sui corpus
deserentes. et
quem sibi truis
et victoria. **P**
eiusde belli triu
moria. in ipso
subsistit corpus
ipsius fabricata
que ppter belli e
martini belli for
bulu. In eo at
quo corpus eius

mortuū p̄ viuis p̄pugnato
rem opponūt. **O** admira
bile per oīa vitū: qui dū
adiuēt signipotens appel
latus. fulgorem virtutum
astris intulit: defunctus
etiā bellipotens. triumphato
ros hostiū aineos sola sui
p̄sencia confect. **V**ere
mirabilis deus in suis suis.
Sū siquidē patrocinate
suffragio. et obsessis sequū
tab. et confidentia reddit:
et obsessois formido et
pauor non modicū mmit
fitur. **Cap. ij.**

Adigunt igitur dam
fugientes tuom per
sequūt: fugientū pars
gladio cadit. pars capta re
duat: et pars fuge subsi
dio elapsa est: et usq; ad
septum lapidē ab urbe per
seauti sūt danos. triumphato
ris sui corpus cū p̄missis
deferentes. et gloria per
quem sibi triumphus cessit
et victoria. **V**nde et in
eiusdē belli triumphali me
moriam in ip̄o loco quo sū
subsistit corpus. in honore
ipsius fabricata ē etiā:
que p̄pter belli euentū. sancti
martini belli sortita ē uoca
bulū. **I**n eo at̄ urbis loco.
quo corpus eius sup̄ murū

proctans. victorie primor
dia micauit. erant ruine
antiquarū materialū: in
quib; ferebant aulā fuisse
valentinianam. in qua sedes
nequaquā assurgere dignatus
ē beato martino astanti.
donec regia sella ignis ope
raret. ip̄m regē eā pte cor
poris qua sedebat afflaeret
incendū. solioq; suo sup̄b;
excitetur. et martino mu
tuū assurgat. **I**bi archiep̄us
cū p̄lo deuoto. etiā que
sū martini de basilica dicit.
in honore itidem ipsius sū
mstrauit. **E**ap̄ter igitur
synodo celebrata auctōrita
te archiep̄i et ep̄iscopozū
qui cōueniūt. statutum ē:
ut singulis annis demceps.
per vniuersam dyocēsim.
subuenciois huius festum. in
idus mai. sollempnē celebre
tur: que nullo alio noīe ter
tius q̄ subuencio censetur.

Elapsis **Cap. iij.**
post hastmgi incendia
tribus lustis. successit eius
dem gentis dux. et simi
li sorte a simib; suis exulas
tollo. vir armis strenuus.
sed curā xp̄iane p̄fessionis
hoīes inhumanus: pedi
tū multitudie. equestri or
dis copia multiplica stipatū.

flandrensis et brittombus
marcio congressu sepe nu-
mero confectis. ciuitates e-
orum et oppida. et etiam in
fauilla ledigens. non mi-
mas hominum strages dedit.
Tenomans postmodum
obfessa. exercitus sui pru-
tatores tuorum usque trans-
misit. ut urbe pessumdatis
auri et argenti affluente
copia. et cetera eius bona
diripent. et incolas illius
vinculatos secum adducetes
captiuarent. Deum autem pru-
dente clementia. tanta ca-
ritate et ligentis exirent munda-
cia. ut sui uimone pelagus
unum efficeret. et a ciuita-
tis accessu. non minima sui
alacritudine cuneos hostiles
arcerent. Verum maius
monasterium. quod non lon-
ge a turonis erat. funditus
ab hostibus est euersum. ce-
terumque et sedecim monachos
gladio ibidem percusserunt.
propter abbatem et xxviii alios
qui in cauernis terre
latitantes euaserunt. Abba-
te tamen a latebris abstracto.
tormentis et aruatis ab
eo exiit. ut thesauros
eius perdat. et monachos
qui in cauernis latebras
fouebat in medium deducat.

Ubi autem dominus herbericus. linc-
varia et multiplici tormen-
torum uolentia arceretur.
nec thesauros eius deda-
rauit. nec filios in late-
bris se occultates reuelauit.
Cui ad hoc reseruari sunt.
ut patrum sui corpus. et
miser alienos persequerentur.
Ita quidem contigit. Sed ipse
comitibus exilij sui mercedem
restatuit. Nemo enim illorum
residuum fuit. quem non avar-
tina eius perferret regnum.
sublimaret dignitate. Re-
cedentibus damis. postquam cui-
bus turomas fluuiali diffu-
sione repressa. libera discurrere
di reddita est facultas. au-
ditum maius monasterium in
fortunum. et eius. nec non
et abbatis cruciatus et pene-
et monachorum prosa mors et
passio uniuersorum. et mag-
ime sancti avaritiam canonicorum
gaudia obnubilas. lacrimosa
submissit suspiria. doloris
imodici copiosa materiam
approuit. **Capitulum. quatuordecimum.**
Mestice igitur et maxime
pallio amicti uultu lu-
gubri assumpto et ornatu. sicut
mois est copaceticum. dolo cum
doletibus. fle cum fletibus. dolo-
tes et fletes ad memoratum acci-
dunt locum. et doloris irriserunt
more sigultuoso psallentes.
fons lacrimis aliquoties immittis.
xxviii monachos qui in cauernis
latebris morabantur exiunt.

et abbatem
debito hono-
ra ad suam
siam in om-
parantes d-
domu ealie
tam aqua m
apud m-
senator ha-
mensibus em-
nomi ad rol-
mpta in om-
disponeret
in cuius su-
sim mag-
fulare thes-
uoluerit mu-
reliam usq-
latores et ca-
uit herberic-
nasterij abba-
ai xxviii m-
et canonicos
et xpi confa-
die ac nocte
seruient co-
mediet a-
duorum cap-
gensi qu-
pro deserui-
refara puid-
vero postma-
te relatu e-
ad gallic su-
a thesauro
tu infimeat b-
no vero elap-
fama puig-
nate quod

et abbate una cum ipis cum debito honore et reuerentia ad suam deducunt ecclesiam. In omnibus vero eos parantes delegerunt ipis domum ecclesie valuis mherem aqua in ecclesiam reaperi ingressus et regressus searetor haberet. Sex vero mensibus emesis coopto canonici quod rollo renouamus capta inuicem captu ue disponeret communitate in quibus sub consilio pao sim margaritum et singularem thesauri stissim videlicet martini corpus au relians usque trismittit hylatores et custodes extiterunt herbis maioribus monasterii abbas sepe dicta cum xxiii monachis suis et canonicis suis qui deo et xpi confessori martino die ac nocte deuote deservirent comitatu eorum mdesmet adherentibus duodecim castri noui burgensibus qui suo seruitoribus pie deservientes eis necessaria prouideret fame vero postmodum paruetis relatu edocti quod dam ad gallic superiora pressisset cum thesauro suo ad sanctum trismeat benedictum pauas vero elapsis diebus fama puigili rursu priuacante quod ia rollo aure

lians aduenisset stary ba uili reliquias in tableriam veniunt

Tempore autem primo dico ibidem comorati metu itez mualesce te cum thesauro illo incomparabili autisiodoy usque pcedunt Ept vero fama pambula pmonita et tota ciuitas obuia ruit et tantu hospitem cum honore no m debito deducunt et in ecclesia beati germani secum eiusdem psulis feret martini no imparis corpus sa reponunt per me rita q martini beati virtutes ibidem innumere et miracula fuit. Cui si q de visu claudi gressu febricitate sanitate audi hospitem lepsi mudaaonem paralitici membroq mte graaone recipiunt fama vero quedam michi agere consuevit p vniuersis regidnes sanitatu graa diuid gante tanta illuc indies infirmatu multitudo confluebat ut ex numeri innumeri estimaaone regio cuilibet exeratu assimilata uiderent. Et quia ciuitas tate insufficiens multitudi vniuersos raps no poterat portu iacentes viros hospita di gra diffundebar. Omnia

p voto p merita beati mar-
tini antistitis salq optata
reddebat. In familie vero
eiusdem vno eisdem po-
tibus usu vniuersa infirma
ad transibat oblaas. Cetero
autē oblate pecunie exae-
lut cumulo vt numero qua-
ritas excedens autysiodore
sibz claris inuidie fomito
ministraret. Vnde cupidi-
tatis et inuidie stimulo pur-
gante martini ministros
talit' alloquunt. Qm tam
a nro epia a vestro ponti-
fice virtutes et miracula
indifferent' fuit equū est
vt si quid virtutis exinde
puerit in commune par-
tiam. Quibz euidenti ra-
tione satis facientes illi:
postulate vis' comuni omni-
bus huc modū dissoluit dicit
tes ibiteqz martini noster
huc adueniret vno hie pon-
tificante germano nullorū
mentas miraculorū erat. In
aduentu vero nostri antistitis
pns eius id obtinentibz me-
ritis et signorū frequētia
eiusdem exhibet. et in ex-
pense pēi salutis respectu
hāc nobis bnficia pueniūt
vt autē ex animo vno omni-
sup hoc dubietatis sarcupula
excludat. Lepsi hic q' p oca-
lis est in medio si plaret
psulu sananda inferat. Si vero
a martini latere lepsi lato

positū conualuerit et germa-
ni latere eiusdem lato adue-
tū in lepra pstatit. Vir-
tutis auctori martino mira-
cula asserbat. Si autē e-
conūp a martini parte le-
psi pars posita nō curat
et germano pars inherens
sanatur ad germani meriti
patesfacta vntz et mira-
culū transferat. Adquesat
vris et plata inditi pntena
ab omibz approbatū.

In argumētū q' agnos-
cende veritatis in
medio psulu lepsi
ponit. Deausa itaqz nocte
illa in vigiliis et laudibz
mane illucescente conuolen-
tibz vtriusqz partibz q' medie-
tab hōis a martini latere
posita sana et incolumis
reppit pars vero altera oc-
culto di iudicio sananda dispa-
tur vt autē p miraculū p-
des corācor euidentiqz clarū
q' eluceret lepsi itoz pars
sananda versz martino
vertit et manifestato sub
oculis omniū homo totū ex-
integro alteratq in salutem
inuenit. Sopita est igitur
mutualis et contēndū et
martini cultoribz exant et
democps infirmācū vniūsa
cessit in pace oblaas. O ad-
mirande vrbantatū germanū
pontificē q' tū totū meriti esset
vt mortuos suscitaret in domo

sanā hospitiā suo
conspicit vt in
none eo se
inferorem
martini altorū
q' pontificatū
dignitatem
epul obseruā
epul suū
vntoz q' nō
sequendo be-
et affluente se
Evoluto
quā p
pare e
volone fidei ve
vni domū et
rephendi q' nō
pfastat. Conu-
nū eiusdem v-
sue licentia p-
duandi pontifi-
Quibz ille tal-
nolo adlesam
sano desquid
factū eo mūst
hāc autē vno
epm nihil p-
fimoz q' nō
in pntatū v-
pē et obse-
lant vt in om-
rephū ubcat
pntatū absen-
recepto in gaud-
quos vep aut
legi sit vno e
bis indefinēter

sua hospita suo totu honore
concessit ut insignior exhibi-
tione eo se videri vellet
inferiorem. **S**ignipotentis
martini attollenda p̄roma
q̄ pontificalis ministerij
dignitatem ubiq̄ in d̄baliq̄
exul obseruab̄: et citatem
exulij sui suscepturam mi-
raculoy gr̄a illustri et sub
sequenabq̄ benignū largū
et affluente se semp exhibuit

Evoluitis postmodū
quā pluribq̄ annis
pace eclesie reddita
uoluntate fidei restituta t̄noma
vni domitij et pat̄rii sui
reipendi gr̄a autiosodorū
p̄fascit. **C**onuenit q̄ auna
rū eiusdem vrbis ep̄m ut eis
sue literaa p̄missionis p̄p̄ re-
ducendi pontifice copia t̄buat
Quibq̄ ille tale fuit respon-
sū. **N**olo eclesiam meā tanto the-
sauro de fraudari quā ep̄i
facti eo inuestita inueni. **V**ide-
tes autē tuonia se p̄ eundem
ep̄m nichil p̄f̄ ad regem
francoy q̄ t̄c ip̄is erat melio-
ra spontes resiliūt humili-
tate eū obsecrautes interpel-
lant ut tuomb̄ martini suū
restitu iubeat et vrbis orbate
pastorib̄ absētia luctū eo
recepto in gaudū conuertat. **A**d
quos rex ait. **C**ū vtriq̄ aitas
regi sit iuris et ab utiq̄ no-
bis indefinēter seruiat̄ indig-

nū ducimq̄ ut autiosodorū
q̄ de thesauro h̄ possessione
saufita ē p̄uidia violentaa
spoliemq̄ et tuonim vestra
q̄ vtrinq̄ illis inuestitura
amissit reuestiamq̄. **D**e adde-
itq̄ tuonia a spe sua ad p̄pa
frustrati reuertat̄. **C**ogunt
igit̄ consiliū t̄ adalaudo archi-
ep̄stopo tuonēsi remone
nuch anēsi mamoldo t̄no-
mamerisi et s̄to lupo ande-
gauensi ep̄o et cleri plebisq̄
militudine coacta consiliū
mēt̄ q̄d factū op̄ esset. **E**o
t̄pe vni illustrib̄ ingelgenū
gastmēnsis comes hugonis
duas burgūdie nepos lothie
et ambazie d̄no strennuus
armis sumā p̄bitate et p̄a-
te p̄dita erat et andegauē-
sem consulatū ex regno mune-
re nup̄ sibi imp̄tū parabat
in autiosodoren̄si etiam vrbē
aulam p̄p̄ā et vmeas vni
suplatū baulas et p̄dia
suburbana possidebat. **C**ū
igit̄ tantū vni h̄q̄ negoy p̄-
agendi t̄moda confluerent
allegaa om̄s sue offia p̄gi
ab vniuersis acclamatu est.
Cū autē ad eū ob istiusmo-
di causā nūnos d̄rige dispo-
nerent p̄ sup̄uentem d̄
ut aedimq̄ gr̄am s̄ū martini
ut ei moris erat oratūq̄ in-
trat eclesiam. **E**xiens autē
ab eclesia ab om̄is n̄ ḡau-

die suscipit et ab omnibus ei
debitis honor et reuerentia
defert. **C**um in medio ecclesie con-
sederet tamquam a spiritu sancto
promouit in hec verba prout
Viri tuonia vni diuinitis afflu-
entes in diuite ingenii vera
tallentis et prudentia et for-
titudine polleatis miror ad-
modum et vehementer obstu-
pefacto an gaudium vestrum lumen
patris vestri in qua antistite
martinum tam longo exilio
relegatum vestra ad agente
maria redire neglexistis
Cui illi in lacrimis dunt
Gras agimus primum diuini-
tan que tuo id insperauit
cordi ut de talibus nobiscum
differeres et nobis in deside-
rio positus desiderii nostri
desideratum commotum faceret
Non est inquit dicit in me
ut putas manne sed regio
francoy pax signas nos
impediunt et antistite
suo antistite puar violentia
nobis martinum nostrum
in multo labore et instanciam
requerentibus deuegavit **C**um
igit obstinanti illis antistite
cor in duratum est et ad alter
phano facta non vult dimit-
tere vii dei in manu forti-
to dno cui nobilitas et strenui-
tas pbitas eam potestas sup-
peditant omnium et humili

supplicatione obsecrans ut zelo deo
et beati martini amore ductus
huc te conserues allegationem
et ipm et in ipso gaudium huc
luctuose vestitias regionem

Videns igit vir illustris
ingelgerus vniuersitatis
illius post deum ipem
in se punita lacrimas supplicium
cui miserata et vota punit
se multum sibi negotium p vmbis
exequitur **C**ollecta igit tam
ppriam quam pegrini exeat in-
titudine non minima: sex ferme
milibus tam equis quam pedibus
pau electis antistite dicit **V**ent
Continuant inter tuonia ex
suo precepto pontificali vniuersa abdo-
made ieiunia et sibi sibi reddi
martinum deo supplicant iugis ora-
tione et pmi instanciam **S**tupet
ausidiorensis filias armato
militate ex missato se repleti
Dicit igit a asine aurora illu-
tescente pegrinus comed impio
postquam in ecclesia ante dilecti
cardinalis martini corpus in
lacrimis suans pegrinacionis
sue precepta et vota psoluit conser-
uatum sup deposita restitutione
dicit pontificali nomine ante et
honor delectet cur huius pmo-
tibus etymologia pdatam
tutu pontem non final sed
subtilis et regi tuo facta p-
ma deceptio et dolivestigis
tuis inherentes a sublimi are-
ritans via dicit et in perdi-
tione picipiam are compellis

Cur necessitas
fidei tue
inimicus
contemptus
duo a lege
martini dicit
finita iustus
na reddunt
est in ipso
ita respondit
pau in amata
fanta misere
hona vmbis et
sibi vendicare
in tuis parente
qd sup hoc actu
sibi dicitur
matio inter in
forte a deat con-
tione hanc vni-
valent punita
aduersus in vna
Hicant in ipm
respondit no de
na vige et talis
fraude ut volon-
tate deat si de
corps hostili vni-
a tuonia hanc
pones te repositi
duos ergo a fa-
tibi conseruati
lis respice et de
panens erassa
bis in leuibis et
corps postulata
in pstante
dicit ad tu de
mna ablati p-
vobis fac igit
te vntuon et

Cui necessitas tempore the-
 saury fidei tue commissa dilaa-
 gnis innectens moras reddere
 contempnis. **U**n ergo tibi ex
 duobus elegeris aut tuomas suu
 martini dilaaoms mora res-
 panto i esitue aut te nullate
 na reddidituz responde. **C**ui
 epi in hys verbis stomachata
 ita respondit non deest pe-
 gnu in armata manu loca
 sancta misere ner staz pig-
 hora vna et armis velle
 sibi vendicare hodie tamē
 tu tuis pauciter sustine et
 qd sup hoc actua sim vassa
 tibi declarabit dies. **C**omu-
 nicato interū in corpore qd tūc
 forte aderat consilio: quid ar-
 tioms hq exia vel fms esse
 valeat prouocant. **C**ui si agria
 eduersis in vna domulo
 thraensi id ipm sapienter
 respondit no deest epi alie-
 na rube vt talbet depositū
 fraude vt violencia velle sub-
 rype. **B**eati si qdem martini
 corpa hostili virgute gladio
 a tuoms hie allatu et ab eis
 penes te repositū nouimq
Quod ergo a fidelibus fidelif
 tibi commissū est tu quādoq; fide-
 lib respice et fidei lese dāpna
 pariens exaspato comiti ver-
 bis cū leuibz et offiis demul-
 tons postulata concede. **N**isi
 em spontanea et cito reddi-
 dāris ad tui dedera et igno-
 minā ablatū p tms tibi multo
 videbis. **F**ac igit de necessita-
 te virtutem et antequā m-

mmeris extorqueat necessitas
 palliata prudens pstat libera-
 litas. **A**d quiesat epi et consule
 andegauensi alloquitione bla-
 da delimito optatu repositen-
 libz exponit epi affuit eadē
 et due memorie abbas her-
 bna corā epi vna in ingel-
 gerio iam sine socis. **D**uina
 siquidem prudencia et beati
 martini oratione assidua me-
 diantē in promotū erāt p
 vniuersā burgundie puinaā
 omis et singli in episcopatibz
 et abbatibz salueret vt qui cū
 exulato exules aduenerāt
 ab ipso exulato in ipso exili
 solo diuinis et honoribz sub-
 limarent. **D**emq; ipis manda-
 uit p varedarios p dca abbas
 herberna vt inter essent duca-
 tu ad euclendū corpa sepe
 nominandi antistitis vt que
 simplices monachi et exules
 a loco pprio et citati resitue-
 rent. **Q**uod et factū est. **C**ele-
 brata igit ppria de sō mar-
 tino missa sollempniter ingel-
 gerio andegauensibz et abba-
 nis comes autisiddorensis assup-
 sū onq illud nobile sub impo-
 nentes humeris repatandi
 aggidimf iter. **D**educūt pon-
 tifices cū hymnis et laudibz
 sū antistitis reliquias ver non
 et deiq deuota e vulgi vnde
 quaq conuarens frequencia
Reuēto vao deductoribz illis
 martini exorata aggressum ca-
 pit iter optato pōit triumpho

reptando potius quā grediendo
 fugam arripuit. Sicut martino
 pater potentia persequitur fugie-
 tes comprehendit refugas com-
 plexusque et in ventos mori-
 tos repar sospitatur. Quod illi
 in se experientes nec dissimu-
 lare poterant nec audebant
 silere: nimis non nescivimus
 potentē perdere mītos qui
 et nolentibus subuenisset. Ex-
 clamant igitur p̄dicantes
 miracula et homines loci
 illius quo id contigerat ad lau-
 dem invitant martini
 nec sibi integre fore abbi-
 trari donec baculos sui lang-
 uoris indites ad martini
 matrem ecclesiam detule-
 rint palam omnibus exponen-
 tes et sue p̄fidie fugam
 et martini eam arripuit
 tos dicens. Porro acrole
 masiōnis in qua signū h̄p̄r
 samitans celebratum est in
 honore signi potentis mar-
 tini ecclesiam condidit q̄
 usq̄ hodie capella alba
 nominatur.

Ingresso itaq̄ beato
 archiep̄scopo martino
 ip̄e porrothe sine
 mīa mīmodū res manimate
 et insensibiles pastoris sui
 seraentes aduentū gl̄a
 congratulatiōnis sue signa
 p̄tendit. Vniūse siquidem
 arbores et fructifera tepore
 brumali repugnante lux
 na rediuit vestita folijs
 et floribus vernat et in sui

ornatu quāte meritorū exalle-
 ae sit pat̄re reparans
 demonstravit. Quodem dextra leuāq̄
 in ecclesiis eadem porrothe
 sine humano admittit signa
 diuinitis pulsabant luminaria
 tam caroz quā lampadarū
 diuinitis accendebant in duabus
 maxie basilias que nomini
 eius dicite noscitur in p̄ore
 videlicet q̄ maḡ monastōriū
 nūcū pat̄re in qua viuens in
 corpore: lectoni meditaciōni vi-
 gilio ieiunijs et oraciōib⁹
 die noctūq̄ m̄bebatur q̄ et
 a cleris et ciuib⁹ v̄tūq̄ restitu-
 ita repar et in alia q̄ s̄o mar-
 tini diuinitis castri noui dicit̄
 de qua p̄mo rollone fugiens
 sublata fuerat in qua etiam
 ab omniū ep̄is diocesis sue
 adero eam et populo suscepta
 in loco vbi nūc adorat. h̄c
 usq̄ seruat. D̄no igit̄ vt dix-
 im⁹ tuonensi martino tuoni
 p̄d̄ in milibus suis ingrediente
 latitatis obuia iuit et ab ada-
 laudo curthipsule tuonensi
 et f̄e exaunone auehanē-
 si et maynoldo renomanensi
 et s̄o lupo andegauensi et ab
 suffraganeis prouine toaq̄ ep̄is
 ei congratulanti orat̄ et om̄s
 ser⁹ indifferent̄ desiderata diu-
 nit̄ suo l̄tabūda ortens lacrimis
 quod gaudiū extorserat p̄didit
 ab ep̄is siquidem et abbatibus
 a clero et virginitate a populo
 et baronibus a pueris eam

et semper in ecclesia sua
in rebus et lampadibus in
mensis et laudibus gloriosis
glorioso deducat et in
sedis pristino gradu in debito
honore et summa reuerentia col-
locat. Hec est igitur gloriosa
et sollempnis exepas qua a
deo honorificata archiepiscopus
turonensis martinus ab exilio
reuerens ab alumpis suis offi-
ose exepit et in gpa et di-
tu est sede residens omni pete-
ti se ut sui nomen est pluri-
mi suffragat. Hoc exepas
celebre festi anno ab magna
aone dñi octingentesimo septua-
gesimo septimo a transuetho-
ne tricesimo primo id est decem-
bris celebrat aq ab adalando
archiepiscopo turonensi et a com-
pitaalibus episcopis celebrata
nodalis sancti auctoritas
que quidam resolutur a domo
ficta destructio et martini
reparantis celebris et aucta
a suis memorialibus exepas
nominat. Et igitur o bone
martine pie pater pastor
et patre noster nobis et filius
et alumpis noster noster et venera-
toribus tuis more tuo bona con-
fer noxia submoue et oratio-
ni iugiter instamina nobis gau-
dia vite interminabilis ob-
tine. Presente dño nostro ihesu
xpo qui in patre et spu scto
viuit et regnat deo per omnia
secula seculorum amen.

Absida in qua corpus
beati martini conti-
nebat in qua eadem
detulerant ab auctore suo
filiis erat ex auro et argento
quod de electis spissitudine dicitur
dignis auctorem opus beati
petri in sculptura sibi designat
supragio litterarum vel versu-
ner erat vima forane fenest-
et ostium in ea hanc aucto fecit
rat beatus petrus quidam dicitur
ut corpus eius a terra inuoluit
pura in purpura rubra et
diligenter consuetu sic in hac
absida posuit fecit eadem alate
quadratum et rotatum ex lapi-
dibus tabulatis quod magna
tabula copuit et in aliis rem-
tauit fecit inquam absida
ex auro et cupro et stagio
fusilem hunc palmam in spissi-
tudine in hostio fusile gumpit
et vertuellis et a tuor clauibus
firmabat ubi et hanc absida
electa posuit fecit demum
fiedam desuper auro optimo
et lapidibus passis ornata
tanto sacerdoti dignam de-
merit idem consul in
venerabilibus episcopis adalando
turonensi et sfo lupo ande-
galesi et mamoldo tenoni-
nensi et raimone anelya-
nensi corpus sepe nominati
confessoris martini in
ambitu altaris in altaria

absida in qua
hostium in absida
in et aucto
et inuoluit
consilio dicitur
consilio phendat
in igitur et hered
petri possidem
vero ecclesia e
ipsi inuoluit
in edno consue
in inuoluit
in consuetu
foram ecclesie
hanc omni po
vobis essent d
Eiusdem the
dicitur in redi
adire obtinuit
qui in consue
ad corpus beati
reductum fuerit
maxime vero b
nra federatio
et beneficiu
sui Constat a
mensa dicitur esse
per hunc dicitur
festi sone vna
in hanc iugle
consilium auxilian
adente beato m
talantibus etiam
et consuetudine
in nuntius in
in sede episcopi su
bini sone sibi b
maioris monast
et ministrum
Dicitur po
omni ab a